

reným, avšak v deň usnesenia alebo opatrenia premlčanie znova sa počína.

Trestné činy dľa ich povahy sú zpravidla viacej nebezpečné pre verejnú a súkromú zájmy, než činy len disciplinárne stíhané. A keď trestnosť (zavedenie trestného pokračovania) aj u zločinov ľavnejšieho rázu sa premlčí uplynutím 5 rokov (bod 4. § 106. Trz.), nesrovnávalo by sa so všeobecnou zásadou premlčania, aby sa trestnosť disciplinárneho prečinu nepremľala ani za päť rokov, jestli oznámenie bolo učinené za 2 roky, aby tedy zločin stal sa v trestnom pokračovaní netrestným, naproti tomu však v disciplinárnom pokračovaní trestným.

Analogia čerpaná z pozdejšieho zákona trestného (z. čl. V:1878), tedy vo veciach disciplinárnych v otázke premlčania vedie tiež k tomu právnomu názoru, že v odst. 2. §-u 102. z. čl. XXXIV: 1874. určené premlčanie preruší sa síce oznámením, ale v deň oznámenia premlčanie sa znova počína a toto znova plynúce premlčanie preruší sa usnesením alebo opatrením disciplinárneho súdu namereným proti obvinenému.

Dľa spisov prítomnej disciplinárnej veci pojednávanie určené na 13. júna 1914. bolo odročené z toho dôvodu, že predseda disciplinárneho súdu považoval za potrebné opatrit spisy, na ktoré obvinený sa odvolával cieľom dokázania správnosti svojho pokračovania. — Od tejto doby až do 8. augusta 1918., tedy viacej než za dva roky nič iného sa nestalo v prítomnej veci disciplinárnej, nežli že predsedníctvo disciplinárneho súdu zčiasťky urgovalo zaslanie žiadaných spisov, zčiasťky však predlžovalo evidenciu, a spisy vôbec neposkytujú podkladu k tomu zisteniu I. stupňového rozsudku, žeby disciplinárne pokračovanie bolo spočívalo následkom vojenskej služby obvineného. Ponevác tedy počas disciplinárneho pokračovania viacej než za dva roky nebolo usnesenia, ani opatrenia disciplinárneho súdu, namereného proti obvinenému, preto v smysle správneho výkladu ustanovenia § 102. zák. čl. XXXIV: 1874. nastalo premlčanie trestnosti toho disciplinárneho prečinu, ktorý je základom prítomného disciplinárneho pokračovania.

(Disc. senát za predsedníctva sen. prezidenta Havlíka, zpravodaj radca N. s. Jurecký.)

Ivan Jurecký :

Výťah z rozhodnutí Najvyššieho súdu Č. S. R. vo veciach trestných.

1

Vo veciach úžerových, ktoré patria do oboru pôsobnosti súdov, a ktorých vybavenie nekoná sa podľa predpisov »spěšného řízení«, upotrebiti treba ustanovenia uh. zák. čl. XXXIII: 1896 so zákonnými změnami a doplňkami a dľa toho proti rozsudku súdnej tabule, ako II. inštancie, zmätočná sťažnosť miesta má.

Zkúmanie platnosti nariadenia vlády a vyrieknutie, že časť vládneho nariadenia je neplatná. — Zákony: číslo 567.568-1919 Sb. zák. a nar. uh. zák. čl. IX: 1916. Nariadenia vlády R. Č. S. č. 596.597-1919 517.518-1920, Sb. zák. a nar. Nar. 41.900-1917 J. M.

Najvyšší súd usniesol sa nasledovne:

Táto vec nepatrí do zasadania senátu a odkazuje sa ku pojednávaniu.

D o v o d y:

Štátne zastupiteľstvo v K. na základe prevedeného vyšetrovania dňa 27. augusta 1920, pod číslom 6711/1920. IV. 2122/1920. obžalobný spis podalo u vyšetrojúceho sudcu proti A. F. pre prečin refazového obchodu dľa §-u 11. čís. 4. zákona zo dňa 17. októbra 1919, čís. 568. Sb. z. a nar. a proti N. G. pre ten istý prečin ako pomocníckemu účastníkovi dľa bodu 2. §-u 69. Trz.

N. G. proti obžalovanému spisu námietky podal.

Žalobný senát sedrie košickej usnesením zo dňa 18. septembra 1920, čís. 3275/1920. námietky odmietol z toho dôvodu, že v obžalobnom spise uvedený trestný čin dľa §-u 6. zák. čl. IX. z roku 1916. spadá pod ustanovenia o zrýchlenom trestnom pokračovaní (nariadenie býv. uh. min. spraviedlnosti čís. 41.900/1917. J. M.) a v danom prípade dľa odst. 3. §-u 14. zákona čís. 567/1919. Sb. zák. a nar. námietky nie sú dovolené.

Toto právne stanovisko je mýlne, lebo:

vláda na základe splnomocnenia, uvedeného v odst. 1. §-u 29. zákona čís. 567/1919., §-om 2. nariadenia zo dňa 11. novembra 1919. čís. 596. Sb. zák. a nar. vylúčila prozatým územie kedysi uhorské z platnosti cit. zákona o súdoch úžerových s výnimkou ustanovení §§ 16. a 17. a len nariadením zo dňa 3. septembra 1920, č. 517. Sb. z. a nar. (§ 2.) vyriekla, že pôsobnosť citovaného zákona čís. 567/1919. vzťahuje sa na celé územie R. Č. S.

§ 4. tohoto nariadenia vlády tak ustanovuje, že toto nariadenie nabudne účinnosti pätnástym dňom (t. j. 3. októbra 1920.) po vyhlásení, a vyhlásenie stalo sa 18. septembra 1920.

Zrejme je tedy, že ustanovenie odst. 2. §-u 4. zákona čís 567/1919. 18. septembra, ktorého dňa žalobný senát svoje usnesenie vyniesol, ešte neplatilo na území Slovenska, a dľa toho na spomenutom základe námietky odmietnuté byť nemohly.

Mýlne bolo aj to právne stanovisko žalobného senátu, že obžalovanému za vinu kladený čin **v smysle §-u 6. zák. čl. IX. z roku 1916.** spadá pod ustanovenie o zrýchlenom trestnom pokračovaní, lebo tento zákonný článok zákonom zo dňa 17. októbra 1919, čís. 568. Sz. zák. a nar. (čl. I.) bol zrušený, pokiaľ odporuje ustanoveniam tohoto zákona., zrušené boli tedy všetky ustanovenia zák. čl. IX: 1916., vzťahujúce sa na určenie trestných činov a dľa odst. 1. §-u 6. zák. čl. IX: 1916. **ustanovenia zrýchleného trestného pokračovania upotrebené byť majú len na tie trestné činy, uvedené v zák. čl. IX: 1916., ktoré následkom ustanovenia cit. zák. čís 568/1919. (čl. I.) pozbyly platnosti.**

II.

Trestná vec bola pojednávaná dňa 11. októbra 1920 pred úze-
rovým súdom košickej sedrie, sostaveným dľa predpisu vety 1. §-u
2. zák. čís. 567/1919.

Proti osvobodzujúcemu rozsudku štátne zastupiteľstvo podalo
odvolanie. Toto odvolanie prezkúmala súdna tabuľa v K. a oboch
obžalovaných osvobodila od obžaloby na základe bodu 2. §-u
326. Trpp.

Proti tomuto rozsudku hlavný štát. zástupca zmätočnú sťažnosť
oznámil na základe bodu 1. a §-u 385. Trpp. z dôvodov, uvedených
v prevedení odvolania svojho, totiž, že čin, ktorý je základom obža-
loby, tvorí skutkovú podstatu trestného činu.

Generálny prokurátor vyjadrením zo dňa 10. septembra 1921.
čís. 810/1921. pripojil sa zmätočnej sťažnosti.

III.

Pri riešení otázky, či v tejto trestnej veci zmätočná sťažnosť
proti druhostupňovému rozsudku súdnej tabuľe je prípustná, alebo
zákonom vylúčená, treba ponajprv rozhodnúť v tom smere, že na
tie trestné činy, ktoré sú základom obžaloby, aké formálne právne
pravidlá upotrebené byť majú.

Za východisko slúži tu zákon čís. 567-1919 Sb. zák. a nar.

§ 4. tohoto zákona tak ustanovuje, že konanie pred súdmi úze-
rovými **deje sa dľa ustanovení trestného pravotného poriadku** (trest-
ného rádu), **pokiaľ zákon tento neustanovuje odchyľok.**

Takieto odchyľky uvádzajú aj §§ 12—15. Ustanovenia týchto §§
rozoznávajú dvojaké konanie, a síce:

a) je-li podozrenie dotklivé a sú po ruke dostatočné dôkazy,
a navrhuje-li verejný žalobca potrestanie trestom na slobode, aspoň
5 ročným: konať sa má priamo hlavné pojednávanie na puhý návrh
verejného žalobcu, —

b) nemožno-li hneď previesť hlavné pojednávanie: konať sa má
stopovanie neb vyšetrovanie podľa ustanovení trestného pravotného
poriadku, avšak s najväčším urýchlením (odst. 1. §-u 14.). V tomto
prípade obžalovací spis podaný byť má, proti ktorému však ná-
mietky nie sú dovolené (odst. 3. §-u 14.).

**V danom prípade nebol podaný návrh, lež obžalovací spis, tedy
ide tu o prípad, uvedený v odst. 1. a 3. §-u 14.**

§ 31. znie: **»vykonať»** tento zákon ukladá sa ministrom sprave-
dlnosti, národnej obrany a vnútra.»

Vláda nariadením zo dňa 11. novembra 1919. čís. 597. Sb. zák.
a nar. odvolávajúc sa na tento § 31., previedla zákon cit. o súdoch
úzerových.

V tomto nariadení pod názvom **»spěšné pokračovanie (řízení)»**
prevádza to ustanovenie zákona, dľa ktorého hlavné pojednávanie
priamo konať sa má pred 5-členným senátom **na púhy návrh** štát-
neho zástupcu. Toto nariadenie vlády, vzhľadom na ustanovenie

§-u 39. nezaobrá sa vôbec úpravou čo do pokračovania na Slovensku a Podkarpatskej Rusi vo veciach trestných, povstálých z trestných činov, uvedených v zákone čís. 568/1919. Opatrenie v tomto smere stalo sa potrebným len vtedy, keď zákon číslo 567/1919. nabudnul platnosti aj na území Slovenska a Podkarpatskej Rusi. Tak vydala vláda svoje nariadenie zo dňa 3. septembra 1920. čís. 518. Sb. zák. a nar., ktorým sa dopĺňujú a menia niektoré ustanovenia nariadenia vlády zo dňa 11. novembra 1919. čís. 597. Sb. zák. a nar.

Ponevác v tomto nariadení nepoukazuje sa na iné splnomocnenie zákona, preto za základ tohoto nariadenia považované byť má to ustanovenie §-u 31. zákona čís. 567/1919., aby ministri spravodlnosti, národnej obrany a vnútra tento zákon **vykonali**.

Citované nariadenie vlády čís. 518/1920. v takých prípadoch, keď sa nemôže pokračovať dľa »spěšného řízení«, rozdiel robí čo do formálnych právnych pravidiel medzi

- a) územím Slovenska a Podkarpatskej Rusi, a
- b) ostatným územím republiky.

Kdežto na území, označenom hore písmenou b) v smysle odst. 1. §-u 14. zákona čís. 567/1919. nariaďuje zaviesť vyšetrovanie a stopovanie (vyhľadávanie) »dľa predpisov platných pre trestné konanie pre prečiny a zločiny vôbec«, —

pre územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi v závierke predpisuje pravidlá nar. býv. uh. min. sprav. č. 41.900/1917. J. M. o zrýchlenom trestnom pokračovaní (bod 9.2 §-u 1.), — a ďalej ohľadom opravného prostriedku vyslovuje, že »na území Slovenska a Podkarpatskej Rusi platí proti rozsudku päťčlenného senátu úžerového súdu ustanovenie §-u 12. odst. 1. predpisov o zrýchlenom pokračovaní, a proti rozsudku sedmičlenného senátu ustanovenie druhého odst. §-u 12. týchže predpisov« (bod 13.3. §-u 1).

Najvyšší súd na základe ustanovenia §-u 102. Ústavnej listiny riešiac túto právnu vec použil svojho práva zskúmať platnosť tej časti nariadenia vlády čís. 518/1920., ktorá ustanovuje pravidlá opravných prostriedkov proti rozsudku päťčlenného senátu úžerového súdu v takých prípadoch, keď nebolo zavedené »spěšné řízení«.

Zákon čís. 567/1919. v §-e 4. **bez rozdielu na niektoré územia republiky** vyslovuje, že konanie pred súdmi úžerovými diať sa má ustanoveniami trestného pravotného poriadku, pokiaľ tento zákon nestanoví odchýlok. Tento zákon však neustanovuje odchýlok od zákonných pravidiel trestného pravotného poriadku (trestného rádu) v tom smere, že by na území Slovenska a Podkarpatskej Rusi ustanovenia nariadenia býv. uh. min. sprav. čís. 41.900/1917. J. M. o zrýchlenom trestnom pokračovaní upotrebené byť mali, a neudeluje splnomocnenie vláde stanoviť takúto odchýlku od zákona. Nemôže sa považovať za takéto splnomocnenie to naloženie, aby zákon jednotliví ministri **vykonali**, lebo práve výraz **vykonať zákon** (§ 31. zákona čís. 567/1919.) **v sebe pojíma ten príkaz, aby zákonom stanovené pravidlá a zásady boli zadržané.**

Pod výrazom »ustanovení trestního řádu« (§ 4. zákona čís. 567/1919.) treba rozumieť tie zákonné ustanovenia, ktoré po dobu riadnych životných pomerov a trvanlivo určujú konanie vo veciach trestných, tedy na Slovensku a Podkarpatskej Rusi zák. čl. XXXIII. z roku 1896. s jeho zákonnými doplnkami a zmenami (ku pr. zák. čl. XVIII: 1907., — zák. čl. VII: 1913., — zák. čl. XIII. z roku 1914.) Pravou protivou »trestného řádu« sú tu tie ustanovenia, ktoré len vzhľadom na dočasné mimo-riadne pomery príležitostne a priedhodne, na určité trestné činy a za určitých okolností predpisujú od »trestného řádu« odlišné trestné konanie. Takéto ustanovenie obsahuje aj zákon čís. 567/1919. v §§-och 12.—15. a takými sú aj ustanovenia cit. nariadenia o zrýchlenom trestnom pokračovaní čís. 41.900/1917. J. M., dľa ktorého medzi iným vyšetrovanie miesta nemá, a štátné zastupiteľstvo má tie isté práva pri stopovaní, ktoré ináčej prináležia vyšetrovúcemu sudcovi počas vyšetrovania.

Ponevác tedy zákon čís. 567/1919. v §-u 4. odst. 1. §-u 14. zdôrazňuje to pravidlo, že v takých prípadoch, aký je aj prítomný, pokračovať sa má podľa ustanovení trestného pravotného poriadku, a na takéto prípady neustanovuje žiadnych odchýlok od trestného pravotného poriadku, —

a ponevác ani tento, ani iný platný zákon nesplnomocnil vládu také odchýlky stanoviť, ktoré sa protivia zákonu čís. 567/1919., — konečne

ponevác v odst. 3. bodu 13. §-u 1. nariadenia vlády čís. 518/1920. sa nachádzajúce to ustanovenie, že na území Slovenska a Podkarpatskej Rusi platí o opravnom prostriedku proti rozsudku pätičlenného senátu úžerového súdu (§ 12. prvá veta zákona o súdoch úžerových) ustanovenie §-u 12. odst. 1. predpisov o zrýchlenom pokračovaní, — v takých prípadoch, keď nebolo zavedené v smysle §-u 13. zákona čís. 567/1919. nariadením vlády stanovené »spiešné řízení«, protiví sa ustanoveniam zákonu čís. 567/1919. (§ 4.), —

preto Najvyšší súd musel zaujať to právne stanovisko, že

1. tá časť nariadenia vlády zo dňa 3. septembra 1920. čís. 518. Sb. zák. a nar., dľa ktorej »na území Slovenska a Podkarpatskej Rusi platí o opravnom prostriedku proti rozsudku päťčlenného senátu úžerového súdu (§ 12. prvá veta o súdoch úžerových) ustanovení §-u 12. odst. 1. predpisov o zrýchlenom pokračovaní« v prípadoch nepatriacich pod »spiešné řízení«, **nie je platná,**

2. v prítomnej trestnej veci v smysle ustanovenia §-u 4. a odst. 1. § 14. zákona zo dňa 17. októbra 1919. čís. 567. Sb. zák. a nar. upotrebené byť majú ustanovenia zák. čl. XXXIII. z roku 1896. so zákonnými zmenami a doplnkami.

Dľa bodu 4. §-u 426. Trpp. (v znení §-u 2. zák. čl. XVIII. z roku 1907.), zmätočná sťažnosť miesta má proti rozsudku súdnej tabule, vynesnému v druhom stupni.

Ponevác však tu neide ani o jeden z prípadov, uvedených v odst. 3. a 4. §-u 434. Trpp.:

preto Najvyšší súd musel na základe zmätočnej sťažnosti, oznámenej hlavným štátnym zástupcom, pokračovať dľa posl. odst. §-u 434. Trpp. (Číslo Kr. III. 37/21. z 12./X. 1921.)

2.

Pri riešení tej otázky, či obžalovaný proti rozsudku sedrie, ako II-stupňového súdu môže použiť zmätočnej sťažnosti na základe bodov 1a.c §-u 385 a dľa odst. 3 §-u 556 Trpp., smerodajná je zákonom stanovená trestná sadzba, a nie trest, ktorý vymeral súd v danom prípade.

Rozhodovanie v tej otázke, že obžalovaný s nejakým zhanobujúcim výrazom aký úmysel mal, a čo vyjadril, patrí do kruhu samostatného súdenia súdu a nemôže byť predmetom opravného prostriedku k zachovaniu právnej jednotnosti. — §§ 1., 2., 3. zák. čl. XLI :- 1914, body 1a.c. §-u 385, odst. 2., 3. §-u 556, §§ 441., 442 Trpp.

Najvyšší súd vyniesol nasledovné usnesenie:

I. Opravný prostriedok generálneho prokurátora z čiastky uznajúc za základný vyrieka sa, že okresný súd v Č. usnesením zo dňa 25. januára 1920. čís. B. 2774/6/1919., ktorým v trestnej veci z prečinu ublíženia na cti obžalovaného P. M. zmätočnú sťažnosť obžalovaného, oznámenú proti rozsudku sedrie treňčianskej, ako druhostupňového súdu zo dňa 17. decembra 1919. čís. Bf. 1708/5/1919. v smysle §-u 557. odst. 2. Trpp. ako zákonom vylúčenú z toho dôvodu zamietnul, že predmetom súdenia v danej záležitosti je tak podľa obžaloby, tak podľa rozsudku len peňažným trestom stíhaný prečin — zákon porušil.

Toto usnesenie nemá účinnosti na stránky.

II. Inácej opravený prostriedok generálneho prokurátora sa zamieťa.

D o v o d y:

I. Š., ako hlavný súkromý žalobník podal obžalobu u okresného súdu v Č. proti P. M. pre prečin ublíženia na cti na tom základe, že P. M. dňa 5. augusta 1919. nadal mu do »k«. Túto obžalobu podržal aj na pojednávaní.

Okresný súd rozsudkom zo dňa 25. októbra 1919. čís. B. 2774/4/1919. P. M. za vinného uznal v prečine pomluvy, protiviacom sa §-u 1. zák. čl. XLI. z roku 1914. a kvalifikovanom dľa §-u 1. a 3. tohoto zákona, ktorý prečin tak spáchal, že dňa 5. augusta 1919. v Černém, použitím výrazu »k« o hlavnom súkromom žalobníkovi, takú skutočnosť tvrdil, ktorá, keď by bola pravdivá, môže byť dôvodom, aby hl. súkromého žalobníka vydala verejnému pohrdaniu. Preto odsúdil obžalovaného na základe odst. 1. §-u 3. cit. zákona a upotrebením §-u 92. Trz. na 20 korún, ako na hlavný, — a na 10 korún peňažný, — zrejme pobočný — trest, avšak výkon tohoto trestu na základe §-u 1. Trznov. vyzdvihnul na zkušobnú dobu 3 rokov. V dôvodoch okresný súd uviedol, že v tom výraze »k« nespatriť len nadávku, lež tvrdenie skutočnosti takej, akú má § 1. zák. čl. XLI. z roku 1914. na mysli.

Obhájca obžalovaného proti rozsudku okresného súdu oznámil odvolanie pre neodôvodnenú kvalifikáciu činu v smysle §-u 1. zák. čl. XLI: 1914. a pre neaplikovanie §-u 18. cit. zákona.

Sedria v T., ako druhostupňový súd rozsudkom zo dňa 17. decembra 1919. čís. Bf. 1708/5/1919 potvrdila apelovanú časť prvostupňového rozsudku.

(Protí tomuto rozsudku obžalovaný v predpísanom čase podal zmätočnú sťažnosť preto, lebo inkriminovaný skutok neobsahuje deliktu, ďalej lebo v danom prípade vyskytujú sa dve, trest vylučujúce príčiny, a že súd nezadovážil žiadané spisy, obsahujúce dôkazy manželskej nevernosti žalobníka. Zrejme je tedy, že obžalovaný založil svoju zmätočnú sťažnosť aj na bod 1. a. c. §-u 385. Trpp.

Okresný súd túto zmätočnú sťažnosť usnesením zo dňa 25. januára 1920. čís. B. 2774/6/1919. odvolávajúc sa na odst. 2. §-u 557. Trpp. ako zákonom vytvorenú zamietnul z toho dôvodu, že predmetom súdenia v danej záležitosti je, jak podľa obžaloby, tak podľa rozsudku len peňažným trestom stíhaný prečin, a tak proti rozsudku sedrie, ako druhostupňového súdu v smysle odst. 2. §-u 556. Trpp. prípustný je len opravný prostriedok ľku zachovaniu právnej jednotnosti.

I. Okresný súd v Č. tým ustanovením, že zmätočnú sťažnosť obžalovaného, založenú fakticky na dôvody zmätočnosti, označené v bode 1. a. c. §-u 385. Trpp. z horeuvedených dôvodov zamietnul — správne: odmietnul — porušil zákon, menovite ustanovenia odst. 3. §-u 556. Trpp. lebo v §-e 1. zák. čl. XLI. z roku 1914. označený prečin pomlavy, z ktorého obžalovaný za vinného bol uznaný v smysle odst. 1. §-u 3. teraz citovaného zákona trestaný byť má i väznicou, tedy trestom na slobode, v takomto prípade však dľa odst. 3. §-u 556. Trpp. obžalovaný proti rozsudku sedrie, ako druhostupňového súdu použil môže zmätočnej sťažnosti, založenej na body 1. a. c. §-u 835. Trpp., a dľa ustanovenia odst. 2. §-u 556. Trpp. zmätočná sťažnosť proti rozsudku sedrie ako druhostupňového súdu vylúčená je len vtedy, keď predmetom **rozhodovania** jak dľa obžaloby, tak aj dľa rozsudku je priestupok, alebo prečin, trestateľný len peňažným trestom. V tomto prípade tedy v tej otázke, či je zmätočná sťažnosť prípustná alebo nie, smerodajná je **sadzba trestu, stanovená zákonom**, a nie ten trest, ktorý súd v konkrétnom prípade vymeral.

Nasledovne Najvyšší súd v smysle §-u 442. Trpp. opravný prostriedok generálneho prokurátora v tomto ohľade musel sa základný uznať, proušenie zákona vyriechnuť, zároveň však aj to vypovedať, že toto usnesenie Najvyššieho súdu nemá účinnosti na stránky.

II. Generálny prokurátor porušenie zákona nachádza aj v tom ustanovení rozsudkov okresného súdu a sedrie, že ačkoľvek tieto súdy za skutočný stav zistily to, že obžalovaný hl. súkromného žalobníka nazval »k«, predsa tento čin kvalifikovaly nie prečinom

ublíženia na cti dľa §-u 2. zák. čl. XLI: 1914., lež prečinom pomlavy dľa §-u 1. tohoto zákona.

Ponevác ale okresný súd v dôvodoch svojho rozsudku vyslovil, a sedria v svojom rozsudku prijala ten právny názor, že v danom prípade vo výraze »k«, vzhľadom na okolnosti spáchaného činu nachádza sa nielen púha nadávka, lež aj tvrdenie takej skutočnosti, ktorú § 1. cit. zákona na myslí má, —

a ponevác odvedenie takéhoto právneho názoru zo zistených skutočností, totiž rozhodovanie v tej otázke, že obžalovaný s týmto výrazom aký úmysel mal a čo vyjadril; či tento výraz v danom prípade prijíma v sebe aj tvrdenie nejakej skutočnosti: patrí do kruhu samostatného súdenia sudcovského, a práve preto rozhodnutie v tejto otázke v konkrétnom prípade, keďže by právne aj mýlnym bolo, nemôže byť predmetom opravného prostriedku, uplatniteľného k zachovaniu právnej jednotnosti:

z týchto dôvodov Najvyšší súd nemohol tu porušenie zákona ustáliť a dôsledkom toho musel opravný prostriedok generálneho prokurátora zamietnuť. (Číslo Kr. III-91-20. z 22./XII. 1920.)

3.

Nezavinená, zatýmna väzba (vyšetrovacía) trvavšia po vyhlásení prvostupňového rozsudku, úplne alebo čiastočne započítaná byť má do vymeraného trestu a bez ohľadu na to, či opravný prostriedok, použitý obžalovaným, bol úspešný alebo nie. Smernice, podľa ktorých sa toto započítanie stať má (§ 94 Trz. čl. IV. zák. č. 1-1920 Sb. zák. a nar. bod 2. a posl. odst. §-u 385 Trp.).

Najvyšší súd vyniesol nasledovný rozsudok:

Z dôvodu zmätočnosti, uvedeného v bode 2. §-u 385. Trpp. zrušuje sa tá časť rozsudku súdnej tabule, dľa ktorej vyšetrovacía väzba odo dňa vynesenia rozsudku prvej inštancie do trestu na slobode nebola zarátaná, a z ďalšej vyšetrovacej väzby, trvavšej od 3. do 30. decembra 1921., započíta sa obžalovanému do trestu na slobode dvadsať (20) dní.

V otázke započítania prípadnej ďalšej vyšetrovacej väzby v smysle §-u 505. Trpp., rozhodovať má sedria.

D ô v o d y:

Súdna tabula v svojom rozsudku vypovedala, že vyšetrovacía väzba odo dňa vynesenia rozsudku I. inštancie sa do trestu nevčíta, ponevác pre započítanie tejto niet zákonných pokladov.

§ 94. Trz. v novom znení nezakazuje započítanie zatýmneho zadržania a vyšetrovacej väzby, trvavších po vyhlásení I. stupňového rozsudku.

Z tohoto §-u vyplýva len toľko, že po vyhlásení I. stupňového rozsudku nemá viac miesta **bezpodmienečné úplné** započítanie **nezavinennej** zatýmnej väzby. Nasledovne takáto (nezavinená) väzba započítaná byť má vždy do vymeraného trestu na slobode (po prípade

restu peňažného) bez ohľadu na to, či zákonom prípustný opravný prostriedok, použitý odsúdeným, bol úspešný alebo nie; avšak toto započítanie v prípade trestu **káznice alebo žalára** stať sa má takým spôsobom, že v pomere k ťažkosti druhu vymeraného trestu vždy kratšia doba zatýmnej väzby vzatá byť má za vyplnenú časť trestu, — kdežto v prípade **iných** trestov na slobode, alebo trestov peňažných treba započítat do trestu **celú dobu** odsúdeným **nezavinenej** zatýmnej väzby.

Preto toho súdna tabuľa tým ustanovením, že výslovne nezapočítala obžalovanému ani len primeranú časťku ním vytrpenej nezavinenej vyšetrovacej väzby do trestu na slobode, nezachovala hranice, zákonom stanovené. Preto Najvyšší súd v smysle posl. odst. §-u 385. Trpp. z úradnej povinnosti všimol si tohoto dôvodu zmätočností, po rozume odst. 1. §-u 33. Trppn. primerane zrušil rozsudok súdnej tabule a vyniesol zákonu zodpovedajúci rozsudok. (Číslo Kr. III. 577/22.)

4.

Podmienečný odklad výkonu trestu »Súd prvej stolice« znamená ten súd, ktorý rozhodoval vo veci v stupni prvom — už či sprostujúcim alebo odsudzujúcim spôsobom. Nasledovne o podmienečnom odklade výkonu trestu rozhoduje v prvom stupni sedria i vtedy, keď oproti jej sprostujúcemu rozsudku súdna tabuľa, ako druhostupňový súd vyniesla odsudzujúci rozsudok. Zrušenie rozsudku súdnej tabule z úradnej povinnosti (bod 4. §-u 384 Trp., § 34. Trpn., § 7. zák. čl. číslo 562-1919 Sb. zák. a nar.).

Najvyšší súd usniesol sa nasledovne:

Z dôvodu zmätočnosti, uvedeného v bode 4. §-u 384. Trpp., z úradnej povinnosti a potiaľ sa zrušuje rozsudok súdnej tabule, pokiaľ ním rozhodované bolo o podmienečnom odsúdení, a výkon trestu, vymeraného na obžalovaných, bol odložený na zkušobnú dobu dvoch rokov.

Zároveň ukladá sa sedrii v Nitre, aby v smysle vety 2. odst. 2. §-u 7. zák. zo dňa 17. októbra 1919. čís. 562. Sb. z. a n. usnesením rozhodla v otázke o podmienečnom odklade výkonu trestu obžalovaných.

D ô v o d y:

Odst. 1. §-u 7. zák. č. 562/1919. vylučuje všetku pochybnosť v tom smere, že v otázke podmienečného odsúdenia **rozhoduje** súd prvej stolice, tedy ten súd, ktorý **rozhodoval** vo veci v prvej inštancii, a preto mýlne je to právne stanovisko súdnej tabule, že ponač sedria obžalovaných sprostila obžaloby a tak súdna tabuľa sa stala **odsudzujúcim** súdom prvej inštancie, — súdna tabuľa oprávnená bola rozhodovať o podmienečnom odsúdení. Pod výrazom »súd prvej stolice«, treba vždy rozumieť ten súd, ktorý vo veci, — či sprostujúcim či odsudzujúcim spôsobom **v prvom stupni** rozhodoval.

Nasledovne súdna tabuľa rozhodovaním o podmienečnom odsúdení, ktoré rozhodovanie prináležalo sedrii, ako súdu prvej sto-

lice — prekročila obor svojej pôsobnosti a tak spáchala v bode 4. §-u 384. Trpp. uvedený dôvod zmätočnosti, jehož si treba všímať v smysle posl. odst. §-u 384. Trpp. vždy z úradnej povinnosti. Dľa toho a v smysle §-u 34. Trppn. odôvodnené je zrušenie dotyčnej časti rozsudku súdnej tabule a nariadenie ďalšieho zákonného pokračovania v otázke podmieneného odsúdenia. (Číslo Kr. III. 174/1922.)

5.

Keď súd prestupok dľa §-u 6. zák. čl. číslo 568-1919, Sb. zák. a nar. upotrebením §-u 21. Trzopr. vymerá trest peňažitý, ako trest hlavný, tento trest nemôže presahovať obnos 600 korún, a pri ukladaní náhradného trestu zátvoru treba pokračovať podľa noriem §-u 22. Trzopr. Doba náhradného trestu za nedobytný vedľajší trest peňažitý, uložený podľa predpisov zákona číslo 568-1919 Sb. zák. a nar., stanovená byť má podľa smeríc, uvedených v §-e 16 cit. zákona číslo 568-1919. (§§ 6. a 16. zák. číslo 568-1919 Sb. zák. a nar., §§ 21. a 22. Trzopr: bod 2: §-u 385 Trpp:)

(Najvyšší súd vyniesol nasledovný rozsudok:

Z dôvodu zmätočnosti, uvedeného v bode 2. §-u 385. Trpp. čo do trestu z úradnej povinnosti zrušujú sa rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa a trest peňažitý určuje sa obžalovanému v obnose päťsto (500) korún, ktorý trest v prípade nedobytnosti na základe §-u 22. Trz. o pr. premenený byť má za každých 20 korún na jedon (1) deň zátvoru.

D o v o d y:

Súdna tabuľa obžalovaného uznala za vinného z priestupku dľa §-u 6. zákona zo 17. októbra 1919. čís. 568. Sb. zák. a nar. Tento priestupok má byť trestaný väzením (na Slovensku a Podkarpatskej Rusi zátvorom) od jedného týždňa do šesť mesiacov. **Vedľa** tohoto trestu možno uložiť peňažitú pokutu až do dvadsaťpäťtisíc kor. (vedľajší trest).

Súdna tabuľa tak uznala, že trest na slobode (uzamčenie) by bol príliš ostrým, a preto použitím §-u 21. Trz. o pr. vymerala trest peňažitý, — tedy ako trest **hlavný**, nastupujúci na miesto zátvoru. Obnos tohoto peňažitého **hlavného** trestu bol určený na 2000 korún.

Súdy nižšieho stupňa určením trestu hlavného v tejto výške nezachovali trestné sadzby, zákonom stanovené, potažne pri dovolenom premenení týchže prekročili hranice zákonom určené, lebo zákon čís. 568/1919. nepozmenil a nepozbavil platnosti ustanovenia §-u 16 Trz. o pr., dľa ktorého **hlavný** trest peňažitý nemôže presahovať obnos 600 korún, — lebo citovaný zákon čís. 568/1919. ustanovuje peňažité tresty len ako vedľajšie, a § 16. tohoto zákona obsahuje opatrenia len ohľadom trestov peňažitých, ktoré sluší ukladať **podľa zákona čís. 568/1919.**, tedy len ohľadom peňažitých trestov **vedľajších**, z čoho je zrejmé, že keď súd trest na slobode, určený v §-e 6. zákona čís. 568/1919. na základe §-u 21. Trz. o pr. premení na trest peňažitý, obnos tohoto peňažitého trestu musí určiť dľa všeobecných

predpisov §-u 16. Trz. o pr., tedy len po výšku 600 korún, z druhej strany však takto určený náhradný hlavný trest peňažitý v prípade nedobytnosti musí nahradiť trestom na slobode dľa predpisu §-u 22. Trz. o pr. Naproti tomu doba náhradného trestu za nedobytný trest peňažitý, uložený podľa zákona čís. 568/1919., tedy za **vedľajší trest peňažitý**, stanovená byť má podľa smerníc, uvedených v §-e 16. zák. čís. 568/1919. (Číslo Kr. III. 135/1922.)

Dr. A. Zátarecký.

K výkladu Opatrenia Stáleho výboru národného shromaždenia R. Č. S. podľa §-u 54. Ústavnej listiny, zo dňa 8. októbra 1920 č. 585. Sb. z. a n.

1.

Tabulky A., B. sú prílohami ku hore spomenutému Opatreniu Stáleho výboru a majú ten význam, že vydavateľ Opatrenia (Stály výbor) cieľom snadného a rýchleho zistenia prirážky sám previedol výpočet prirážky a jej najvyššej medze spôsobom platným všeobecne pre všetky prípady a poukázalím na § 11., odst. 4., zákona zo dňa 8. apríla 1920, č. 409 Sb. z. a n., označuje len, že akými zásadami sa riadil. Neprípustné je, aby výpočet, obsažený v tabulkách A. a B., súd pri riešení tej-ktorej veci preskúmal. V prirážke a v najvyššej medzi pre ňu v tabulkách A. a B. hľadá sa nielen na cenu pôdy, lež i na cenu hospodárskych a obytných budov, daných do árendy ako príslušenstva pôdy, nakoľko sú určené k provodzovaniu dotyčného poľného hospodárstva.

2.

Ustanovenie §-u 3. hore citovaného Opatrenia Stáleho výboru — dľa ktorého ustanovenia §-u 2., tedy aj odst. 4., netýkajú sa pôdy zabranej, ktorá je v árende árendátorov (pachtýrov), ktorí ju sami obrábajú, nemajúc všetkej pôdy viac než 8 ha — vzťahuje sa len na ten prípad, jestli sám vlastník dal pôdu drobným árendátorom do árendy a po prípade títo prepustili pozemok tiež drobným árendátorom, — nevzťahuje sa však na ten prípad, keď ide o árendu veľkého árendátora, vôbec „nie drobného árendátora“, lebo ako s jednej strany berie zákon v ochranu drobného árendátora proti prenajímateľovi pôdy, tak zase s druhej strany berie v ochranu vlastníka proti veľkoárendátorovi vôbec proti „árendátorovi nie drobnému“, a táto ochrana je práve úmyslom rečeného Opatrenia; má dôvod svoj v tom, že árendátor mal pri stále stúpajúcej drahoťe poľnohospodárskych produktov výťažok nepomerne vysoký, kdežto vlastníkovi platil pomerne len nepatrnú árendu (pachtovné); táto nesrovnalosť má tedy byť pre budúcnosť odstránená. — Predpis odst. 4. §-u 2. — jestli ide, ako je hore rečené, o árendu (pacht) „árendátora nie drobného“ — vzťahuje sa tak na prípad subárendy